

socialmedicinsk tidskrift

fyrtyioåttende årgången juni 1971 häfte 6

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83

Postadress: Fack, 104 01 Stockholm 60

Postgiro 11 79-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare

Axel Gisslén, biträdande redaktör

Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Redaktionsutskott:

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala

Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping

Lars Bremberg, direktör, Stockholm

Bengt Hedlén, socialdirektör, Malmö

Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg

Gunnar Inghe, professor i socialmedicin, Stockholm

Bertil Johansson, barnavårdsdirektör, Örebro

Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg

Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund

Birger Starck, socialchef, Sundsvall

Georg Svahn, arbetsvårdsdirektör, Stockholm

Psykiatrin och kommunikationsproblemen

Det psykiatriska ämnesområdet har varit speciellt väl bevakat i denna tidskrift de senaste åren. Orsakerna därtill är flera. En faktor av betydelse har utan tvivel varit att brytningen mellan ett socialmedicinskt och ett mer traditionellt individualmedicinskt synsätt har varit särskilt markant inom psykiatrin. Det har i sin tur resulterat i en hel rad pionjärinsatser, där ett mer socialmedicinskt betraktelsesätt arbetats in i nya vårdformer och andra terapeutiska insatser. Det har varit psykiatrer, som först introducerat dagvård och därmed olika typer av mer differentierade vårdformer. Det har varit inom psykiatrin som principerna för lagarbete mellan sociala och medicinska yrkesgrupper först dragits upp. Det har också varit inom den psykiatriska problemsfären som läkarna och beteendevetarna mest intensivt aktualiserat önskemålen att man skall försöka angripa sjukdomsskapande samhällsförhållanden och inte bara "defensivt" syssla med den enskilde individens symptom.

Redovisningen av sådana sociala och socialmedicinska frågeställningar inom psykiatrin fortsätter i detta nummer, där temat är kommunikationsproblem. Utgångspunkten för numret har varit en konferens med Svenska psykiatriska

föreningen hösten 1970. Problematiken är i första hand hämtad från den psykiatriska sjukvården men liksom i de ovan relaterade sammanhangen har de frågor, som behandlas, i mycket en generell räckvidd.

Både Yngvar Löchen och Jarl Jörstad gör på olika sätt upp balansräkningen för en auktoritetsstyrd kontra en gruppstyrd verksamhet. Jörstad behandlar i en särskild artikel möjligheterna att i terapeutiskt samhälle stödja den "jag-svages" tillvaro. Såväl frågeställningarna som analysen av dessa torde vara aktuella för andra vårdsektorer men också ute i samhällslivet som sådant.

Bidragen till den ovannämnda psykiatriska konferensen har kompletterats med en artikel om en företeelse, som för närvarande är lika uppmärksammas som omstridd, nämligen sensitivitetsträning. Det är en typ av gruppverksamhet, vars principer tidigare behandlats i denna tidskrift av Szecsödy (SMT 1/1970). På sista tiden har vissa varianter av denna verksamhet kritiserats särskilt från psykiatriskt håll, där man formulerat bestämda varningar för vissa risker med verksamheten.

Författaren till artikeln i detta nummer är Trygve Johnstad, som varit yrkesverksam som ledare för olika typer av sensitivitetsträning. Han tar upp den psykiatriska kritiken och också annan kritik som riktats mot ifrågavarande gruppdynamiska verksamhet — och stannar själv vid konklusionen att sensitivitetsträningens fördelar långt överväger dess nackdelar. Ett genomgående tema i hans artikel är dock kravet på att sensitivitetsträningen skall bedrivas på en bestämd professionell nivå — och här ligger rimligen en väsentlig enighet mellan honom och träningens kritiker.

Numret innehåller slutligen också ett par svenska bidrag. Kurator Helena Wall berättar om de praktiska svårigheter som uppstår när man ute på fältet försöker förändra kommunikationsmönstret på t.ex. en psykiatrisk klinik. Inledningen till numret står Svenska psykiatriska föreningens ordförande Börje Lasenius för. Han ger där en översikt över kommunikationsproblemen inom psykiatrisk sjukvård — med utgångspunkt från den nämnda konferensen i Sundsvall.

C.G.W.

Norsk dominans

Det föreliggande numret av SMT har kommit att domineras av norskspråkiga bidrag. Orsaken till detta är lätt att finna. Intresset för gruppdynamisk verksamhet har varit ovanligt stort i Norge och man har därför kunnat samla mer systematiserade erfarenheter än i de övriga nordiska länderna.

Från SMT:s sida ser vi denna särskilda norskspråkiga inbrytning som något glädjande. Det ligger i linje med våra strävanden att skapa ett nordiskt forum för kvalificerad social och socialmedicinsk information.

Vi hoppas och räknar med att en sådan praktisk nordism inte skall behöva skapa någon nämnvärt högre läströskel för våra svensk-språkiga läsare. Norska bidrag på konferenser och kurser i Sverige brukar inte ge mindre genklang än de svenskspråkiga bidragen. De är lika värda att ta del av när de förekommer i skriftlig form.

C. G. W.